

Sygn. akt VIII GC 2021/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy w Wydziale VIII Gospodarczym

w składzie:

Przewodniczący: SSR Marcin Królikowski

Protokolant: st. sekr. sąd. Marzena Lewandowska

po rozpoznaniu w dniu 18 kwietnia 2017 r. w Bydgoszczy na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. w P.

przeciwko B. T.

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 4.817,00 zł (cztery tysiące osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Marcin Królikowski

UZASADNIENIE

Powód (...) sp. z o.o. w P. wniósł pozew przeciwko pozwanej B. T. w którym domagał się zasądzenia od pozwanej kwoty 15.550,14 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że działając na podstawie art. 6 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. prawo energetyczne powód przeprowadził w mieszkaniu pozwanej przy ul. (...) w B. kontrolę legalności poboru energii elektrycznej. W toku przeprowadzonej kontroli urządzeń elektrycznych w/w lokalu stwierdzono nielegalny pobór energii elektrycznej, co zostało potwierdzone stosownym protokołem. Na podstawie tego protokołu oraz obowiązującej w dacie protokołu taryfy energii elektrycznej zatwierdzonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na podstawie art. 47 ustawy prawo energetyczne powód obciążył pozwaną odpowiedni wyliczoną opłatą ryczałtową z tytułu poboru energii elektrycznej w kwocie 14.993,13 zł. Ponadto powód obciążył pozwaną kwotą 557,01 zł tytułem kapitalizowanych odsetek za opóźnienie w zapłacie tego rachunku.

Nakazem zapłaty wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym z dnia 15 lipca 2016 r., sygn. akt (...) Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie orzekł zgodnie z żądaniem pozwu oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania.

W sprzeczności od powyższego nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwana zarzucała, iż powód nie udowodnił przesłanek do nałożenia opłaty w trybie art. 57 prawa energetycznego. Pozwana podnosiła, iż w przedłożonym protokole nie wykazano śladów zewnętrznych uszkodzeń urządzenia pomiarowego, co oznaczało, iż pozwana nie miała wiedzy o nielegalnym poborze energii elektrycznej.

Pozwana podnosiła, iż lokal przy ul. (...) w B. nie stanowił własności pozwanej, lecz był przez nią najmowany. Od chwili przejścia lokalu pozwana nie prowadziła żadnych przeróbek, czy remontów, co oznaczało, iż taki stan instalacji elektrycznej znajdował się w tym lokalu w chwili jego przejścia przez pozwaną. Pozwana podnosiła również, iż przed kontrolą, jak i po kontroli wysokość rachunków za energię elektryczną była zbliżona, co w ocenie pozwanej oznaczało, że nie było nielegalnego poboru energii elektrycznej.

W dalszych pismach procesowych strony wносиły jak dotychczas.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 6 października 2014 r. pozwana złożyła u powoda wnioski o zawarcie umowy sprzedaży energii elektrycznej przy ul. (...) w B..

(dowód: wniosek – k. 53 akt, upoważnienie – k.

W dniu 12 listopada 2014 r. strony zawarły umowę kompleksową nr (...) na podstawie której powód zobowiązał się sprzedawać pozwanej energię elektryczną do lokalu położonego przy ul. (...) w B..

(dowód: umowa – k. – 50 – 52 akt)

W dniu 1 marca 2015 r. pozwana zawarła z H. P. umowę najmu lokalu użytkowego położonego przy ul. (...) w B., na podstawie której H. P. wynajęła pozwanej ten lokal użytkowy.

(dowód: umowa najmu – k. 37 akt)

Powód przedłożył protokół kontroli nr (...) z dnia 16 lipca 2015 r., z którego wynikało, iż tego dnia została przeprowadzona kontrola przy ul. (...) w B. u M. T., a w trakcie kontroli obecni byli funkcjonariusze Policji. Podczas kontroli został stwierdzony nielegalny pobór energii elektrycznej z pominięciem układu pomiarowego. Kontrolowany M. T. złożył zastrzeżenia do protokołu kontroli, z których wynikało, iż stan instalacji elektrycznej był taki, jaki zastał w 2008 r., tj. od momentu kiedy zaczął najmować ten budynek. M. T. oświadczył, iż nie miał wiedzy o nielegalnym poborze energii elektrycznej. Nie ustalono okresu nielegalnego poboru energii elektrycznej.

(dowód: protokół kontroli z załącznikiem – k. 27 - 29 akt)

Powódka przedstawiła fakturę nr (...) z dnia 23 maja 2014 r., która została wystawiona przez powoda z tytułu sprzedaży energii elektrycznej. Z tej faktury wynikało, iż odbiorcą energii elektrycznej przy ul. (...) w B. był M. T..

(dowód: faktura – k. 39 – 40 akt)

W dniu 16 września 2015 r. powód obciążył pozwaną opłatą z tytułu nielegalnego poboru energii elektrycznej przy ul. (...) w B. w kwocie 14.993,13 zł.

(dowód: wyliczenie opłaty za nielegalny pobór energii elektrycznej – k. 30 akt, nota obciążeniowa nr (...) – k. 26 akt)

Powód przedłożył także czarno – białe zdjęcia dotyczące różnych urządzeń elektrycznych, jednak z tych zdjęć nie wynikało, kiedy i gdzie zostały zrobione.

(dowód: zdjęcia – k. 55 – 78 akt)

W dniu 4 marca 2016 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 14.993,13 zł tytułem opłaty za nielegalnie pobraną energię elektryczną. Pozwana nie spełniła żądania powoda.

(dowód: wezwanie do zapłaty – k. 24 – 25 akt)

W dniu 12 maja 2016 r. powód wniósł pozew w niniejszej sprawie w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

(dowód: pozew – k. 2 akt)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o okoliczności bezsporne oraz wyżej wymienione dowody z dokumentów, których prawdziwość i autentyczność nie budziła wątpliwości Sądu.

Na podstawie art. 217 § 2 k.p.c. Sąd oddalił wniosek dowodowy powoda z pisma procesowego z dnia 9 lutego 2017 r. dotyczący dowodu z taryfy dla usług energii elektrycznej oraz pisma pozwanej z dnia 18 maja 2016 r. uznając ten wniosek dowodowy za spóźniony.

Zaznaczyć tu należało, że przy ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd miał na uwadze treść art. 233 § 1 k.p.c., zgodnie z którym Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Sąd zważył, co następuje:

Posiadanie przez powoda zdolności sądowej i procesowej daje mu uprawnienie do bycia stroną (w szerokim rozumieniu) w postępowaniu sądowym. Obie zdolności, oceniane z punktu widzenia przepisów procesowych pozwalają na stwierdzenie, że z ich udziałem może być prowadzone ważne postępowanie sądowe, nie wyjaśniają natomiast, czy powód pozostaje do przedmiotu sporu w określonym przez prawo materialne stosunku.

Nie budzi wątpliwości, że tylko ze stosunku określonego przez prawo materialne płynie uprawnienie konkretnego podmiotu do występowania z konkretnym roszczeniem przeciwko innemu konkretnemu podmiotowi. To szczególne uprawnienie, oceniane z punktu widzenia prawa materialnego, nazywane jest legitymacją procesową. Jeśli zostanie wykazane, że strony są związane prawnomaterialnie z przedmiotem procesu, którym jest roszczenie procesowe, to zostanie wykazana legitymacja procesowa powoda i pozwanego.

Wierzytelność jest swoistym prawem podmiotowym, które w stosunku zobowiązaniowym przysługuje wierzycielowi (zob. Z. Radwański, Zobowiązania..., s. 13). Służy ono do zaspokojenia interesów wierzyciela – które najczęściej będą miały charakter majątkowy, choć mogą mieć także charakter niemajątkowy.

Ponieważ wierzytelność skierowana jest tylko do dłużnika, a nie każdej innej osoby, stąd ma charakter prawa podmiotowego względnego, skutecznego inter partes, w przeciwieństwie do prawa podmiotowego bezwzględnego, skutecznego przeciwko każdej osobie, erga omnes. Obowiązki dłużnika określa się mianem długu. Dług można inaczej określić jako zespół obowiązków dłużnika w stosunku do wierzyciela. Wykonanie tych obowiązków ma na celu zaspokojenie interesu wierzyciela, określonego jego prawem podmiotowym.

Przez legitymację procesową rozumie się zatem materialnoprawne uprawnienie strony procesowej do występowania w konkretnym procesie. Wynika ona ze stosunku prawnego łączącego strony procesowe. Innymi słowy powód i pozwany muszą być związani prawnomaterialnie z przedmiotem procesu. Legitymację procesową pozwanego określa się jako bierną, a brak owej legitymacji prowadzi do oddalenia powództwa.

W tym miejscu należało wskazać, iż powód swoje żądanie oparł na przepisie art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne, zgodnie z którym w razie nielegalnego pobierania paliw lub energii przedsiębiorstwo energetyczne może pobierać od odbiorcy, a w przypadku gdy pobór paliw lub energii nastąpił bez zawarcia umowy, może pobierać od osoby lub osób nielegalnie pobierających paliwa lub energię opłatę w wysokości określonej w taryfie, chyba że nielegalne pobieranie paliw lub energii wynikało z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą odbiorca nie ponosi odpowiedzialności, albo dochodzić odszkodowania na zasadach ogólnych.

Sąd zważył, iż powód nie wykazał, że pozwana B. T. była odbiorcą energii elektrycznej w lokalu użytkowym znajdującym się przy ul. (...) w B.. Po pierwsze, z przedłożonego przez powoda protokołu kontroli nr (...) (który w istocie stanowił podstawę roszczenia powoda) oraz faktury nr (...) z dnia 23 maja 2014 r. wynikało, iż odbiorcą energii elektrycznej przy ul. (...) w B. był M. T., a nie pozwana B. T.. Powód nie przedłożył umowy sprzedaży energii

elektrycznej, z której wynikałoby, iż odbiorcą energii elektrycznej w lokalu użytkowym położonym w B. przy ul. (...) była pozwana. Zatem w ocenie Sądu powód nie wykazał istnienia legitymacji biernej po stronie pozwanej.

Niezależnie od powyższego Sąd zważył, iż odpowiedzialność z tytułu art. 57 ust. 1 ustawy prawo energetyczne opiera się na zasadzie art. 361 k.c., zgodnie z którym zobowiązany do naprawienia szkody ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. A zatem aby można było mówić o odpowiedzialności cywilnoprawnej, muszą być spełnione łącznie trzy przesłanki: po pierwsze zdarzenie wywołujące szkodę, po drugie musi wystąpić szkoda, po trzecie zaś - normalny związek przyczynowy pomiędzy zachowaniem się sprawcy szkody a samą szkodą. Zdarzeniem wywołującym szkodę, na gruncie art. 57 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne, jest nielegalny pobór energii. Zgodnie z art. 3 pkt 18 cyt. ustawy nielegalne pobieranie energii to pobieranie energii bez zawarcia umowy, z całkowitym albo częściowym pominięciem układu pomiarowo-rozliczeniowego lub poprzez ingerencję w ten układ mającą wpływ na zafałszowanie pomiarów dokonywanych przez ten układ pomiarowo-rozliczeniowy. Jednocześnie w przywoływanych wyżej przepisach ustawodawca nie wskazał, czy warunkiem odpowiedzialności za nielegalny pobór energii jest wina sprawcy, a zatem przyjąć należało, że wina nie stanowi przesłanki odpowiedzialności sprawcy.

W wypadku nielegalnego pobierania energii przedsiębiorstwo energetyczne ma do wyboru dwie możliwości: pobranie opłaty w wysokości określonej w taryfach za nielegalnie pobraną energię, albo dochodzenie odszkodowania na zasadach ogólnych. W niniejszej sprawie powód dochodził od pozwanej opłaty za nielegalnie pobraną energię w wysokości określonej w taryfach, nie zaś odszkodowania na zasadach ogólnych.

Sąd zważył, iż w procesie cywilnym ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania i to one są zobowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne (art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.). W myśl ogólnych zasad procesowych, to na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie (por. wyrok SN z dnia 19 grudnia 1997 r., II KKN 531/97, LEX nr 496544), a na stronie pozwanej spoczywa obowiązek wykazania, że powodowi jego żądanie nie przysługuje (por. wyrok SN z dnia 20 grudnia 2006 r., IV CSK 299/06). Innymi słowy ten, kto powołując się na przysługujące mu prawo (żąda czegoś od innej osoby) obowiązany jest udowodnić fakty (okoliczności faktyczne) uzasadniające to żądanie, ten zaś, kto odmawia uczynienia zadość żądaniu (czyli neguje uprawnienie żądającego) obowiązany jest udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje.

W niniejszej sprawie strona powodowa, aby wykazać zasadność dochodzonego roszczenia, zobowiązana była wykazać następujące fakty: dokonanie przez pozwaną uszkodzenia licznika już po jego zamontowaniu na jego posesji, dokonanie nielegalnego poboru energii, a w konsekwencji tego powstanie i wysokość szkody. Powyższym obowiązkom strona powodowa nie sprostала albowiem zaoferowany przez stronę powodową materiał dowodowy nie pozwolił bowiem na ustalenie istnienia tych okoliczności.

Podkreślić należy, iż przedsiębiorstwo energetyczne może obciążyć odbiorcę energii elektrycznej opłatami określonymi w art. 57 ust. 1 przedmiotowej ustawy tylko wtedy, gdy taka energia została rzeczywiście pobrana (por. uchwała SN z dnia 10 grudnia 2009 r. o sygn. III CZP 107/09). Powyższy przepis, ani też pozostałe przepisy z ustawy Prawo energetyczne, nie wprowadzają wyjątków od ogólnej zasady rozkładu ciężaru dowodu. Przyjąć zatem należy, iż to na stronie powodowej spoczywał ciężar udowodnienia uszkodzenia licznika i nielegalnego poboru energii oraz związku przyczynowego pomiędzy tymi zdarzeniami - celem wykazania zasadności dochodzenia wskazanej w pozwie opłaty na podstawie przyjętej taryfy.

W ocenie Sądu powód wykazał jedynie fakt uszkodzenia licznika. Niemożliwym było przy tym ustalenie czasu powstania powyższych uszkodzeń. Jednocześnie strona powodowa zaniechała wykazania powstania i wysokości szkody, a jedynie potencjalna możliwość jej powstania nie jest wystarczająca do przypisania stronie powodowej możliwości obciążenia pozwaną opłatą za nielegalny pobór. Podkreślić należy, iż aby strona powód mógł wystąpić ze skutecznym roszczeniem opartym na art. 57 ust. 1 prawa energetycznego, musi wykazać, iż w ogóle nielegalny pobór miał miejsce, co jak już wskazano powyżej, nie zostało udowodnione. Jednocześnie dla poniesienia odpowiedzialności

pozwaney nawet przyjęcie, iż ingerencja w licznik rzeczywiście skutkowałą zmianą wskazań pobrań energii, nie jest wystarczające. Brak jest bowiem ustaleń świadczących, iż licznik zamontowany u pozwanej był w chwili montażu wolny od wad, tj. nie miała miejsca uprzednia ingerencja osób trzecich (por. wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 11 lutego 2015 r. III Ca 1017/14 (...) 2015 nr 2, poz. 19, str. 176).

W przedmiotowej sprawie powód nie tylko nie wykazał przesłanek legitymacji procesowej biernej pozwanej ale także nie wykazał wystąpienia przesłanek z art. 57 ust. 1 prawa energetycznego w zw. z art. 361 k.c., które uzasadniały odpowiedzialność za nielegalny pobór energii.

Mając na uwadze powyższe Sąd powództwo oddalił.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. orzekając o obowiązku zwrotu przez powoda jako stronę przegrywającą kosztów poniesionych przez pozwanego w wysokości 4.817,00 zł, w tym kwoty 4.800,00 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika powoda na podstawie § 2 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz kwota 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa

SSR Marcin Królikowski